

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hemen hemen her alanda uluslararası rekabetin yoğunlaştığı 21. yüzyılın ilk çeyreği, gelecek on yıllarda egemen olacak devletlerin, kültürlerin tarih sahnesinde kalıcı yerlerini aldıkları bir dönem özelliği de taşımakta. ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki 'Soğuk Savaş'ın geçen yüzyılda ABD'nin hakimiyetiyle sonuçlanmasının ardından oluşan ve merkezinde ABD'nin yer aldığı tek kutuplu dünya düzeninde de ciddi sarsıntı yaşanırken; Çin başta olmak üzere Avrupa Birliği ve bazı Körfez ülkelerinin, ekonomik gelişimlerinde istikrar sağlayıp uluslararası ilişkiler ve ticaretle etkin hale gelmesiyle birlikte 'çok kutuplu dünya düzeni' tartışmaları daha da fazla gündeme gelmeye başlamıştır.

Bu ve benzeri kırılıma dönemleri - geçmişte de yaşandığı üzere - uluslararası alandaki ikili ve çoklu işbirlikleri ile ülkelerin 'öz güç'lerini değerlendirebilme parametreleri üzerinden ilerlemektedir. İkili, bölgesel ve çoklu düzlemde kurulan uyumlu işbirlikleri, ülkelerin potansiyellerinin somutlaşması, bilgi alışverişinde bulunulması, ortak ekonomik çıkarların oluşması ve kültürlerin iç içe geçmesine katkı sunarken, 'öz güç' parametresi, girilen işbirliğinde belirleyici rolün hangi ülkede olduğunu göstermektedir.

Bir ülkenin 'öz gücü', coğrafi ve stratejik konumundan yer altı ve yer üstü zenginliklerine, tarihine kadar çeşitli etkenlerle ifade edilmekle birlikte tartışmasız asıl etken, eğitilmiş genç insan kaynağıdır. Dünya nüfusunun her geçen yıl yaşlandığı; Birleşmiş Milletler'in, gelecekte 30 yılda, dünya genelinde yaşlıların (65 yaş ve üstü) sayısının iki katından fazla artarak 2050'de 1,5 milyarı aşacağı verisi göz önüne alındığında, genç ve eğitilmiş insan kaynağı, daha da fazla önem kazanmıştır.

Bu bağlamda uluslararası alandaki rekabetin keskinleştiği başlıklardan biri, 'beyin göçü' olarak tanımlanan genç ve eğitilmiş nüfustur. Bilhassa yaşlı nüfusa sahip gelişmiş batı ülkelerinin, eğitilmiş genç nüfus açığını, gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelere sağlama yoluna gittiği bilinen bir gerçektir. Araştırmalara göre; İsveç, Almanya, ABD, Norveç ve Kanada, dünyada en fazla beyin göçü alan ülkelerdir. Bu ülkelerin ortak özelliği, uluslararası düzeyde yükseköğretim kurumlarına sahip olmak ve iş imkanları sağlamaktır. Beyin göçü verenler içinde öne çıkanlar ise aralarında bizim de yer aldığımız gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülkelerdir. Ülkemizin, en fazla beyin göçü veren 32 ülke içinde 24'üncü sırada yer aldığı kaydedilmekte. Başka bir araştırmanın sonuçları ise; Türkiye'nin, ABD'de en fazla öğrenci okutan 10'uncu ülke olduğunu göstermektedir.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinde, toplam nüfusumuzun yüzde 15'ini oluşturan 13 milyon gençle 20 AB üyesi ülkenin nüfusunu geride bırakmamıza karşın bu avantajımızı doğru kullanmadığımızı ortada. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in geçen yıl açıkladığı verilere göre, 2019'da Türkiye'den en çok göçün yaşandığı yaş grubu 25-29. Ülkeden yurt dışına giden 330 bin 289 kişiden 50 bin 154'ünü, 25-29 yaş grubunun oluşturduğu belirtilmekte.

Öte yandan eğitim kurumlarımızda, siyasi etki başta olmak üzere çeşitli nedenlerden kaynaklı yaşanan niteliksel erozyon ve yüzde 30'lara varan genç işsizlik oranı, çok sayıda başarılı öğrenciyi, lise eğitimi sonrası yurt dışına göç ettirmekte. Liseye Geçiş Sistemi (LGS)'de tüm soruları doğru yanıtlayıp, 500 tam puan alan yüzde 1'lik dilimdeki öğrencilerin eğitim aldığı İstanbul Erkek'in yanı sıra Galatasaray, Alman Lisesi gibi asırlık okulları kazanan öğrenciler, 'işsizlik korkusu' ve 'nitelsiz üniversiteler' gerekçesiyle eğitimlerini yurtdışında sürdürmekte. İstanbul Erkek Lisesi'nden 2019 mezunlarının yüzde 52.6'sının, Alman Lisesi'nde yüzde 94.7'sinin, Galatasaray Lisesi'nden yüzde 32.6'sının yükseköğrenim için Almanya, ABD, Kanada ya da Fransa gittiği kaydedilmekte.

Türkiye'de son dönemde yaşanan siyasal olaylar da beyin göçünün önemli nedenleri arasında gösterilmekte. Gençlerin ağırlıkla yer aldığı hak arayışı eylemlerinin, bizzat siyasi erkin yönlendirmesi sonucu şiddetle bastırılması, terör suçlamasıyla cezalandırılması, karşı karşıya kaldığımız beyin göçü sorununun daha da büyümesine yol açmakta. 'Kayyım rektör' ataması nedeniyle Türkiye'nin başarılı üniversitelerinden Boğaziçi'nde; daha önce de aynı başarı düzeyindeki ODTÜ'de öğrencilerin hedef gösterilmesi, sorunu çözme makamında olanların sorumsuzluğunun en net örnekleridir. Bu bağlamda; Türkiye'nin gerçek beka sorunu olarak gördüğümüz beyin göçünün nedenlerinin tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve tersine beyin göçünün sağlanmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesi için Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Ali ŞEKER
İstanbul Milletvekili

Yardımcı GÜNDOĞDU
Bürorel Mültervek

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

Depton 2200
Apt 1/2 m u

2296... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Şükrü Kaya	Muş	
Turabi Kaya	Korkutlar	
Deniz Yılmaz	Zonguldak	
Şükrü Özcan	Bursa	
Kadim Durmaz	Tokat	
Atilla SERTER	İzmir	
Ömer Fethi Güner	Niğde	
Veli Ağbaba	Malatya	
Hüseyin YILDIZ	Aydın	
Ali Haydar HAKVERDİ	Ankara	
Av. Abdurrahman TUTDEMİR	ADYAMAN MV.	
Necati Tuglu	Giresun	
Deniz Aksoy	Mersin	
Mehmet GÖKER	Burdur	

